

Täysistunto

Torstai 2.4.2020 klo 16.02—22.05

3.4. Suullinen kysymys yrityssaneerausmenettelystä koronavirusepidemiassa (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 46/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Harkimo.

Keskustelu

16.29 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies! Oikeusministeri Henriksson ilmoitti 28.3., että konkurssilainsäädäntöä muutetaan niin, että konkurssiin ei voi hakea viikon kuluttua. Se on hyvä uudistus, ja se on syytä panna merkille, mutta tämä konkurssilain muutos ei yksin riitä. On edettävä monella rintamalla. Konkurssin lykkääminen ei auta, jos kassan pohja näkyy. Jos yrityksen tuote, olipa se palvelu tai tavara, on sinällään markkinoilla pärjäävä, tulee yritystä auttaa kuopan yli yrityssaneerauksella, toisin sanoen velkojen järjestelyllä. Meillä on yrityssaneerauslaissa hyvä pohja, niin sanottu yksinkertaistettu yritysaneeraus, jossa voidaan muun muassa jättää selvittäjä määrittämättä. 13. luvun pohjalta voitaisiin rakentaa yksinkertaistettu menettely. Onko tämä mahdollista, ministeri Henriksson?

16.30 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Harkimolle tästä kysymyksestä. Me olemme nyt oikeusministeriössä tehneet paljon työtä sen eteen, että tässä lyhyessä aikataulussa pystyttäisiin tuomaan tänne eduskuntaan sellaisia uudistuksia, jotka edesauttavat yrittäjien hankalaa, hankalaa tilannetta, mihin he nyt joutuvat tämän koronakriisin vuoksi.

Huomenna meillä on tiedostustilaisuus. Yhtenä osiona tulee olemaan tämä konkurssilainsäädäntöön tehtävä muutos, jolla me tavoittelemme sitä, että velkojat eivät pysty asettamaan yritystä konkurssiin ainoastaan maksukehotuksella viikon kuluttua, eli tämä otetaan nyt tästä pois. Me olemme myös valmiudessa ja valmiita katsomaan, minkälaisia mahdollisia muutoksia yrityssaneerauslakiin voitaisiin tehdä, mutta ensisijaisen tärkeää on nyt, että saadaan ensinnäkin tämä konkurssiuhka pois pelikentältä. Sellaista esitystä on nyt tulossa, mutta myös muuta tulee.

16.32 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elämämme koronan kurimuksessa jatkuu. Perussuomalaisten Puisto nosti esille yrittäjien ahdingon ja sen seuraukset, ja edustaja Halla-aho toi myös maatalouden kausityöntekijöiden tilanteen esille ja perussuomalaisten esityksen siihen. Meillä on toiminimiyrittäjiä, yksinyrittäjiä, pieniä ja keskisuuria yrittäjiä, vähän suurempiakin yrityksiä ja valtava määrä työntekijöitä tekemäs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

sä töitä näissä. Se, miten tästä kurimuksesta selvittää, määrittää suomalaisten tulevaisuuden pitkään.

Lukuisten yritysten toiminta on sesonkipainotteista. Keväällä, kesällä ja alkusyksystä tehdään se tulos, ja siihen on panostettu vahvasti, investoitu isoja rahoja. Nyt näyttää siltä, että koronatilanne tulee jatkumaan vähintään kesään, jopa syksyyn, eli uusi mahdollisuus tienaamiseen voi mennä pitkälle.

Tässä on kaikki katastrofin ainekset nyt olemassa, joten, hallitus: oletteko tehneet pidemmän ajan suunnitelman ja ottaneet tämän yrittäjien kausipainotteisen tulonmuodostuksen huomioon? Nyt eivät pelkät lainanotot ja kehittämishankkeet auta. Nyt tarvitaan suora tukea.

16.33 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä liittyy laajempaan kokonaisuuteen siitä, kuinka me voimme minimoida tämän tilanteen, missä nyt ollaan. Tässä jokainen suomalainen voi nyt auttaa niin yrittäjiä, tätä maata kuin itseään siten, että noudattaa niin hyvin kuin vain ikinä pystyy ja osaa niitä yhteisiä neuvoja siitä, miten koronavirusta saadaan hidastettua ja estettyä.

Hallituksen patteristo sille on, että paitsi on lainantakauksia merkittävässä määrin — pankkien täytyy saada rahaa liikkeelle — niin on maksulykkäyksien käsittelyjä, on verohelpotuksia, on suoraa tukea pienille, keskisuurille, isoille firmoille, kaikkea sitä. Ja kuten keskustelussa on tullut esille, meidän täytyy saada nopeasti nämä toimet liikkeelle, joten me olemme laittaneet nopeasti niitä väyliä ja kanavia pitkin nyt kaikki nämä toimet eteenpäin, niin että ne ovat heti toiminnassa. Meitä ei auta kahden kuukauden kuluttua tai puolen vuoden päästä tehdä niitä asioita.

Jos suomalaiset nyt toimivat ohjeiden mukaan, niin me pääsemme siihen, että tämä kurimus loppuisi ennen kesää, mutta [Puhemies koputtaa] jos se jatkuu, niin siitä tulee entistä monimutkaisempaa — siksi ohjeiden noudattaminen on nyt kaikille keskeistä.

16.34 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministerin vastaus suojanaamareista kyllä hiukan kuulosti samanlaiselta selitykseltä kuin kaksi viikkoa Helsinki-Vantaan kentän osalta. Minä toivon, että tästä suojanaamarikysymyksestä ei tule nyt uutta lentokenttäepisodia, ja toivon, että otatte tämän äärimmäisen vakavasti.

Ministeri Kulmuni, elävästä elämästä esimerkki: Minuun otti yhteyttä kasvualan yritys, 10—15 prosenttia vuosittain kasvua, eivät saa tällä hetkellä Finnveran takausta, kun pääoma miinuksella, ja sama pankin kanssa. He tällä hetkellä työllistävät kymmenen ihmistä, joissa on kaksi yrittäjää, kuusi ohjelmoijaa toiminimellä, yksi tukityöllistetty noin 20 tuntia ja kolme nollatuntisopimuksella olevaa työntekijää. Nyt he pelkäävät, että he eivät pääse edes elyn yhden—viiden henkilön tukiin, koska heillä ei ole tätä yhtä henkilöä siellä 30:tä tuntia. Mikä on teidän viestinne tällaiselle yritykselle, joka ei pääse edes tällaiseen tukeen tällä hetkellä kiinni?

16.35 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän kysymyksen alkuosaan: Kyllä minä otan tämän vakavasti. Otan vakavasti, kuten koko hallitus, ja me olemme sen vuoksi tätä suojainkysymystä selvittäneet hyvin perusteellisesti. Meillä on tällä hetkellä kolme hankintarengasta — niin täällä kotimaassa, niin Huoltovarmuuskeskusten kautta kuin myös sitten ulkoministeriön kautta pyrimme saamaan maahan tavaraa niin pian kuin mahdollista — mutta me olemme muiden maiden kanssa tämän sa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

man tilanteen edessä, että meillä ei tällä hetkellä kauppa käy sillä tavalla kuin pitäisi, me emme saa niin nopeasti tavaraa maahan kuin haluaisimme, ja tämä on asia, jota Suomen hallitus ei yksin pysty ratkaisemaan. Mutta me suhtaudumme tähän vakavasti. Tietenkin on myös selvää, että meillä eri puolilla maata on eri tilanne. Kunnissa, sairaanhoitopiireissä, heidän omien varastojensa tilanne on erilainen, kaikkialla ei niin hyvä kuin olisi pitänyt olla. Sen vuoksi myös Huoltovarmuuskeskuksen varastot on avattu ja sieltä nyt toimitettu eri puolille maata tavaraa, ensimmäistä kertaa ikinä.

Puhemies Matti Vanhanen: Kun kysymyksessä oli kaksi aihetta, niin kaksi vastausta.

16.36 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Noin nopeasti kuunneltuna edustaja Wallinheimon kysymyksestä: Jo tuossa aiemmin minulle sanoitte, että tällainen ongelma on, ja sanoin jo aikaisemmin, että nämä tilanteet tulevat tällä hetkellä hirveän nopeasti. Siellä on pohjilla vanhaa ohjeistusta, ja tänä päivänä on lähtenyt uutta ohjeistusta esimerkiksi Finnveran puolelle, mutta aiemmin on jo elyille lähetetty kirjettä, että tulkitaan laveasti näitä tilanteita. Jos on tällainen tilanne, jota kuuntelin nyt tuossa nopeasti, niin kyllä minun henkilökohtainen ohjeeni olisi elyn kanssa käydä keskustelu tuosta tilanteesta. Sillä, ovatko ne henkilöt just täsmälleen sen 30 tuntia siellä töissä, ei saa olla tässä tilanteessa mitään merkitystä. Kyllä elyn pitää ymmärtää se tai ohjata oikeaan paikkaan silloin.

16.37 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on nyt käynnissä yritysten eloonjäämistaiselu. Suoran rahallisen tuen tarve on akuutti. Tämä näkyy siinä, että Business Finland ja ely-keskukset ovat saaneet eiliseen mennessä 20 000 tukihakemusta. Näihin ministeri Lintilä jo viittasi.

Yrittäjiltä tulee kuitenkin nyt yritystukihakemuksiin liittyen yhä enemmän valituksia siitä, että Business Finland pyytää älyttömiä lisäselvityksiä. Sieltä pyydetään tilintarkastajan lausuntoja pienyrityksiltä, joilla ei lain mukaan edes tarvitse olla mitään tilintarkastajaa. Siellä vaaditaan vuoden 19 vahvistettua tilinpäätöstä, jota harvalla on. Hakemuksen tai kirjanpitoajan täytyisi riittää tuen saamiseksi.

Jos valtavasta hakemusmäärästä aletaan tekemään älyttömiä lisäselvityspyyntöjä, mikään aika ei riitä niiden käsittelyyn ja yrittäjät saavat tuen sijaan byrokratiaa. Mihin toimenpiteisiin te aiotte ryhtyä, jotta Business Finland ja ely-keskukset saavat kunnon välittömän ohjeistuksen näiden byrokratiakippuroiden vähentämiseksi? Pelkkä kirje tai lavean tulkinnan ohje ei nyt riitä. Minimoidaan byrokratiaa ja tuetaan rivakasti yrityksiä. Mitä aiotte tehdä?

16.39 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan nyt tässä julkisesti antaa jo kiitoksen Business Finlandin organisaatiolle, joka on tehnyt äärettömän hyvää työtä: erittäin nopeassa ajassa valtava määrä hakemuksia läpi. Toisaalta minulle tulee näitä samoja palautteita koko ajan, ja vielä minulle ei ole tullut sellaista palautetta, johon olisin suhtautunut eri tavalla kuin Business Finland. Tässä tilanteessa täytyy kuitenkin pitää kriteerit aina kunnossa. Emme me voi lähteä täysin yliolokaisesti tähän tilanteeseen. Valitettavasti minulla ei ole tällä hetkellä tarkkoja lukuja, mitä on, mutta on tehty erittäin hyvää työtä täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Siinä, että halutaan tiettyjä lukuja, minä luulen, että yleensä taustalla on se, että halutaan katsoa tarkemmin yri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

tyksen talous. [Puhemies koputtaa] Kyllä meidän pitää kuitenkin pitää kiinni siitä, että me tuemme niitä yrityksiä, jotka ovat elinkelpoisia.

16.40 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä on paljon nyt tehty oikeansuuntaisia toimia, mutta se, mikä on se yritysten suunnalta tulevien viestien kärki — minkä uskon, että ministeri Lintilä tietää hyvin — on nimenomaan erityisesti palvelualan yritysten akuutti kassakriisi ja sitten se, että todellakin nämä byrokraattiset kuviot ovat sen verran hankalia, että niitä ratkaisuja siihen kassan auttamiseen ei löydy mahdollisimman nopeasti.

Minusta nyt tässä tilanteessa, ja komissio on selkeästi antanut siihen suuntaan vinkkiä, ei esimerkiksi valtiontukisäännöksiä pidä lukea kuin piru raamattua vaan nyt pitää tehdä päätöksiä. Sama kriisi on koko Euroopan unionissa, ja sen jälkeen kun kriisi on ohi, selvitelään — sen jälkeen. Mutta siihen akuuttiin kassakriisiin — ja erityisesti kiinnitän huomiota nyt ravintola-, matkailu- ja kulttuurialoihin — niitä toimia vielä tarvitaan enemmän, esimerkiksi arvonlisäveron palautus tai työnantajamaksujen siirtäminen kokonaan valtion piikkiin, se ensimmäisestä sairauspäivästä alkaen pois yrityksen kontolta. Tämäntyyppisiä ratkaisuja vielä [Puhemies: Ja kysymys!] ehdotetaan ja kiritetään.

16.41 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Orpo kiinnitti huomiota tähän ravintola-alaan, johon liittyen nyt ravintola-asetuksen kautta toivottiin valiokunnastakin mietinnössä, että suunnataan kompensatiota ja tukea. Näitä tukijärjestelyjä mietitään parasta aikaa työ- ja elinkeinoministeriössä. Siellä on vaihtoehtoja punninnassa, ja me tulemme käymään ne tiukasti läpi, että mitä voidaan tehdä ja mikä olisi se paras mahdollinen keino vastata tähän tarpeeseen. Lisäksi yrityksiä, kaikkia yrityksiä, niin ravintola-alaa kuin muita yrityksiä, helpottavat ne ratkaisut, jotka tehtiin jo työmarkkinajärjestöjen yhteisellä sopimuksella koskien näitä lomautusaikoja, lyhentämisä ja niin edespäin, eli sitä kautta tulee myös tukea.

Sitten, tänään esittelyssä on yrittäjien työttömyysturvaa koskeva esitys, eli yrittäjälle tulee nyt — kaikille yrittäjille, myös freelanceryrittäjille ja eri muodoissa toimiville yrittäjille — mahdollisuus työttömyysturvaan ilman, että lakkauttaa, lopettaa toimintansa. Tällä pyritään nyt siihen, että turhilta lopetuksilta ja konkursseilta [Puhemies koputtaa] välttyttäisiin, ja toimeentulo turvataan myös yrittäjälle.

Eli tätä kaikkea pohdimme, ja tuomme esitykset.

Kysymyksen käsittely päättyi.